

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

w sprawie J. G.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 26 kwietnia 2023 r.

wniosku Sądu Rejonowego w Oświęcimiu

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu równorzędnemu sądowi w trybie art.

37 k.p.k. (sygn. akt II Kp 503/22),

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Tarnowie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 27 marca 2023 r., sygn. akt II Kp 503/22, Sąd Rejonowy w Oświęcimiu wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie sprawy rozpoznania zażaleń na postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej Bielsko - Biała Północ w Bielsku - Białej z dnia 30 marca 2022 r. sygn. akt [...] w przedmiocie odmowy wszczęcia śledztwa innemu sądowi równorzędnemu – z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

W sprawie o sygn. akt [...], postanowieniem z dnia z dnia 30 marca 2022 r., Prokurator odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie: mającego miejsce w dniu 21 marca 2020 r., w dniu 21 sierpnia 2020 r. i w dniu 16 września 2020 r. w P. oraz B., w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, przedstawienia przez biegłego sądowego psychologa fałszywej pisemnej i ustnej

uzupełniającej opinii psychologiczno - typologicznej w zakresie, w jakim w opiniach tych przypisano nieznanemu sprawcy zabójstwa badanego w toku postępowania karnego zaburzeń typu obsesyjne - kompulsywnego lub dys socjalnych, ustalono motywację nieznanego sprawcy zabójstwa i przyjęto, że profil nieznanego sprawcy zabójstwa koreluje z cechami posi adanymi przez oskarżonego J. F. oraz w zakresie, w jakim w ustnej uzupełniającej opinii psychologicznej rozróz niono zakres znaczeniowy pojęć „profilowanie kryminalne” i „profilowanie kryminalistyczne”, a także w zakresie okoliczności związanych z dorobkiem naukowym J. G., liczbą posi adanych przez wyżej wskazanego punktowanych publikacji naukowych oraz podejmowaniem przez J. G. praktyk polegających na wykorzystywaniu cudzych opinii - profili w prowadzonej działalności komercyjnej oraz rozpowszechnianiu w środowisku naukowym opinii kwestionujących wartość naukową profili sporządzanych przez biegłego psychologa B. L., które to fałszywe opinie służyły następnie jako dowód w postępowaniu karnym Sądu Okręgowego w Bielsku Białej, sygn. akt III K 16/19, w sprawie przeciwko J. F. oskarżonemu o popełnienie przestępstwa z art. 148 § 1 k.k. Na przedmiotowe postanowienie złożyli zażalenia J. G. i jego pełnomocnik – wraz z wnioskiem o wystąpienie do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości (k. 287).

Postanowieniem z dnia 28.10.2022 r., sygn. IV KO 106/22, Sąd Najwyższy uwzględnił wniosek Sądu Rejonowego w Bielsku Białej o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Oświęcimiu. W uzasadnieniu postanowienia podano, że B. L., którego dotyczy postępowanie, jest biegłym wpisanym na listę biegłych Sądu Okręgowego w B. i jest często powoływany do postępowań toczących się przed Sądem Rejonowym w B. gdzie uczestniczy również w przesłuchaniach w trybie art. 185a k.p.k. To z kolei, w ocenie Sądu Najwyższego, nasuwa potrzebę zabezpieczenia dobra wymiaru sprawiedliwości przed mogącymi powstać w odbiorze zewnętrznym spekulacjami o nierówne traktowanie wszystkich uczestników tego postępowania z uwagi na współpracę biegłego B. L. z sędziami, którzy mieliby orzekać w tej sprawie. Z tych powodów Sąd Najwyższy przekazał sprawę do prowadzenia Sądowi Rejonowemu w Oświęcimiu.

Obecnie Sąd Rejonowy w Oświęcimiu wskazuje w uzasadnieniu wniosku, że sytuacja, która zaistniała w Sądzie Rejonowym w B., ma miejsce również w Sądzie Rejonowym w O.. Bowiem, biegły B. L. często był i jest powoływany przez tutejszy Sąd jako biegły psycholog, również często uczestniczył w przesłuchaniach realizowanych w trybie art. 185a k.p.k. W związku z tym jest osobą bardzo dobrze znaną sędziom tego sądu. Zatem, zachodzi analogiczna sytuacja, jak w odniesieniu do sędziów Sądu Rejonowego w B., iż mogą powstać w odbiorze zewnętrznym spekulacje i podejrzenia, co do obiektywizmu sędziów tego sądu przy rozpoznawaniu sprawy dotyczącej B. L.. Zresztą sędziowie tego sądu po otrzymaniu przedmiotowej sprawy do referatu za każdym razem składali wnioski o wyłączenie ich od jej rozpoznania, argumentując to właśnie swym nieobiektywizmem.

W takiej sytuacji w ocenie Sądu, istnieją okoliczności, które w odczuciu społecznym mogą rodzić wątpliwości co do bezstronności Sędziów tego Sądu w sytuacji rozpoznawania przez nich wywiedzonego przez pełnomocnika środka odwoławczego i zdaniem tego Sądu wydaje się zasadne ponowne zwrócenie się do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy do prowadzenia innemu Sądowi.

Rozpoznając przedmiotowy wniosek Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego w Oświęcimiu jest zasadny i zasługuje na uwzględnienie. Należy oczywiście podkreślić, że instytucja określona w art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, zaś odstąpienie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, iż pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości. Przekazanie sprawy w omawianym trybie może nastąpić tylko wtedy, gdy w sposób realny występują okoliczności, które mogą stwarzać uzasadnione przekonanie o braku warunków do obiektywnego i bezstronnego rozpoznania sprawy w danym sądzie. Za takie okoliczności należy uznać sytuacje, które mogłyby wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać nawet mylne przekonanie, podjęte jednak w oparciu o racjonalne przesłanki, że w sądzie właściwym miejscowo nie ma wystarczających warunków do rozpoznania sprawy w sposób w pełni obiektywny (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 listopada 2008 r., IV KO 130/08, OSNKW – R 2008, poz. 2280; z dnia 29 sierpnia 2012 r., V KO 48/12, Lex Nr 1220979). O zaistnieniu takich okoliczności

można mówić, przykładowo wtedy, gdy stroną w procesie karnym jest osoba znana sędziom właściwego do rozpoznania sprawy sądu, z racji ścisłych, mających charakter bezpośredniej współpracy, kontaktów o charakterze zawodowym (por. postanowienie SN z dnia 29 września 2022 r., V KO 77/22, LEX nr 3490284).

Należy stwierdzić, że tego rodzaju sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie, zaś okoliczności faktyczne wskazane przez wnioskującego Sąd przemawiają za jej przekazaniem do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. Występujący w sprawie kontekst sytuacyjny powoduje, że z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości jest rzeczą niepożądaną, aby w przedmiotowej sprawie orzekali sędziowie wnioskującego Sądu. Trafnie wskazał Sąd Rejonowy, iż rozpoznanie sprawy przez tutejszy Sąd mogłoby budzić uzasadnione wątpliwości co do braku warunków do bezstronnego rozpoznania sprawy.

W rezultacie Sąd Najwyższy uznał, że w zaistniałej sytuacji, przekazanie sprawy winno nastąpić do Sądu Rejonowego w Tarnowie – biorąc pod uwagę, że B. L. wpisany jest na listę biegłych sądowych w Sądzie Okręgowym w K..

W związku z powyższym orzeczono jak w postanowieniu.

[SOP]

[ł.n]